

การแปลชื่อภาพยนตร์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย : การศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน¹

พนิตนันท์ เอี่ยมต่อม* และ อัญชลี วงศ์วัฒนา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ประเทศไทย

The Translation of Movie Titles from English to Thai: A Cognitive Linguistics Approach

Panitnan lemtom and Unchalee Wongwattana*

Faculty of Humanities, Naresuan University, Thailand

Article Info

Research Article

Article History:

Received 7 July 2022

Revised 2 October 2022

Accepted 5 October 2022

คำสำคัญ

การแปล

ชื่อภาพยนตร์

ภาษาศาสตร์ปริชาน

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแปลชื่อภาพยนตร์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยใช้กรอบแนวคิดทางภาษาศาสตร์ปริชาน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ ชื่อภาพยนตร์ต่างประเทศทุกประเภทที่เข้าฉายในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 215 คู่แปล จาก 3 แหล่งข้อมูล คือ “www.thailandboxoffice.com” “https://movie.kapook.com” และ “ชมรมวิจารณ์บันเทิง” ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมผู้แปลใช้กลวิธีการแปล 3 กลวิธี ได้แก่ การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่าง การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกันและการแปลจากภาษาเชิงปริชานสู่การสื่อความ อีกทั้ง ยังพบการแปลจากการสื่อความสู่ภาษาเชิงปริชานและการไม่แปล

Keywords:

Translation,

Movie titles,

Cognitive Linguistics

Abstract

This research aimed to investigate translation strategies of movie titles from English to Thai by using a cognitive linguistic framework. The data were 215 pairs of original and translated movie titles in 2019 from “www.thailandboxoffice.com,” “https://movie.kapook.com,” and “Bangkok Critics Assembly” (Chomrom Wichan Banthoeng). The results reveal that overall the translators used three strategies, namely cognitive-language into a different cognitive-language, cognitive-language into the same cognitive-language and cognitive-language into sense. Other forms of translation were also discovered, including sense into cognitive-language and non-translation.

* Corresponding author

E-mail address:

panitnani62@nu.ac.th

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ เรื่อง “ชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษและภาษาไทย: การศึกษาโครงสร้าง วากยสัมพันธ์ และการแปลโดยบูรณาการศาสตร์การแปลและภาษาศาสตร์ปริชาน”

1. บทนำ

ภาพยนตร์ หรือ หนังสือ จัดเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดเหตุการณ์ อารมณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และจินตนาการผ่านเสียงและภาพเคลื่อนไหว พิรภาส จงตระกูล (2562) กล่าวว่า ภาพยนตร์เปรียบเสมือนผลิตภัณฑ์ชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคไม่สามารถเห็นตัวผลิตภัณฑ์ได้ทั้งหมดก่อนซื้อ ชื่อภาพยนตร์จึงเปรียบเสมือนตราผลิตภัณฑ์ที่สามารถบ่งบอกลักษณะของภาพยนตร์ได้ สำหรับชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษที่ปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไปนั้น Zeng (2019) มองว่า มีสองประเภทหลัก คือ ชื่อที่ใช้ภาษาตรงตามรูปภาษาซึ่งมีความหมายประจำรูปตรงกับเนื้อเรื่องโดยรวมของภาพยนตร์ เช่น *THE CURIOUS CASE OF BENJAMIN BUTTON* และชื่อที่ใช้ภาษาที่สัมพันธ์กับความคิดหรือปริศนาซึ่งมีความหมายตามบริบท โดยแบ่งเป็น 1) ชื่อภาพยนตร์ที่น่าสนใจอื่น ๆ มาเชื่อมโยงเพื่อสื่อความคิดได้ดียิ่งขึ้น เช่น *BLACK SWAN* 2) ชื่อภาพยนตร์ที่ตั้งตามองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของภาพยนตร์ที่มีความเด่นเพื่อบอกเป็นนัยให้ผู้บริโภคทราบสาเหตุหลัก ๆ จะเกิดขึ้นที่ใด เช่น *IN OLD ARIZONA* หรือตัวละครเอกเป็นใคร เช่น *THE BARRETTS OF WIMPOLE STREET* และ 3) ชื่อภาพยนตร์ที่น่าสนใจอื่น ๆ มาเชื่อมโยงเพื่อสื่อความคิดได้ดียิ่งขึ้นและนำองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของภาพยนตร์มาตั้งชื่อร่วมกัน เช่น *THE LION IN WINTER* ซึ่งกระบวนการตั้งชื่อภาพยนตร์ที่ใช้ภาษาเชิงปริศนาสองลักษณะแรกนี้เรียกว่า อุปลักษณ์ (metaphor) และนามนัย (metonymy) ตามลำดับ ซึ่งภาษาศาสตร์ปริศนา (cognitive linguistics) มองว่า ทั้งคู่มิได้เป็นเพียงลีลาการใช้ภาษาที่ปรากฏเพียงในบทประพันธ์หรืองานด้านวรรณกรรมเท่านั้น หากแต่เป็นระบบมโนทัศน์ที่ปรากฏทั่วไปทั้งในความคิด การใช้ภาษา และการกระทำในชีวิตประจำวันของมนุษย์ (นันทนา วงษ์ไทย, 2562) ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงระบบความคิดหรือมโนทัศน์ของมนุษย์กลุ่มนั้น ๆ ได้ (Kövecses, 2010; Lakoff & Johnson, 1980) อีกทั้ง ยังมีกระบวนการเชื่อมโยงความหมายเช่นเดียวกัน กล่าวคือ มีการเชื่อมโยงความหมายระหว่างวงความหมายต้นทาง (source domain) กับวงความหมายปลายทาง (target domain) เพื่อให้สื่อความคิดได้ดียิ่งขึ้นและ/หรือทำให้คนในวัฒนธรรมเดียวกันเข้าใจสารได้ง่ายขึ้น ซึ่งในขณะที่นามนัยเป็นการเชื่อมโยงความหมายในวงความหมายเดียวกัน อุปลักษณ์เป็นการเชื่อมโยงความหมายต่างวงความหมาย

สำหรับชื่อภาพยนตร์ภาษาไทยที่ได้รับการแปลจากภาษาอังกฤษก็ปรากฏในลักษณะเดียวกัน คือ เป็นชื่อที่ใช้ภาษาเชิงปริศนา เช่น *นางฟ้าชาร์ลี (CHARLIE'S ANGLES)* อย่างไรก็ตาม พบว่ามีภาพยนตร์หลายเรื่องที่แปลโดยใช้ถ้อยคำหรือให้ชื่อภาพยนตร์ด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน เช่น ชื่อภาพยนตร์ภาษาไทย *ผู้หญิงข้าใครอย่าแตะ* ที่มีชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษว่า *A MOMENT OF ROMANCE* แม้ทั้งคู่จะเป็นชื่อที่ใช้นามนัย แต่ชื่อภาพยนตร์ภาษาไทยให้ความสำคัญกับตัวละครเอกที่เป็นมนุษย์ ในขณะที่ชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษให้ความสำคัญ

กับช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์ ส่วนชื่อภาพยนตร์ภาษาไทย *สองโคตรพยัคฆ์ผู้ยิ่งใหญ่* ที่มีชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษว่า *THE FOREIGNER* เป็นชื่อที่ใช้ภาษาเชิงปริชานต่างลักษณะกัน กล่าวคือ ชื่อภาพยนตร์ภาษาไทยใช้อุปลักษณะโดยนำ *พยัคฆ์* หรือ *เสือโคร่ง* ซึ่งเป็นสัตว์มาเชื่อมโยงกับลักษณะบางอย่างของสองตัวละครเอกที่เป็นมนุษย์ ในขณะที่ชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษใช้นามนัยที่ให้ความสำคัญกับลักษณะของตัวละครเอกที่เป็นมนุษย์ แสดงให้เห็นว่าผู้ตั้งชื่อและผู้แปลมีมโนทัศน์ที่แตกต่างกัน เนื่องจากชื่อภาพยนตร์ถูกกำหนดขึ้นจากความนึกคิดที่สะท้อนวัฒนธรรมของคนในสังคมนั้น

การแปลชื่อภาพยนตร์จึงเป็นงานท้าทายความสามารถสำหรับผู้แปลเพราะเป็นการแปลข้ามภาษารูปแบบหนึ่งที่นอกจากจะต้องรักษาความหมายของทั้งสองภาษาแล้ว ผู้แปลจะต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมและ/หรือการใช้ภาษาสื่อสารในบริบทต่าง ๆ ซึ่งสัมพันธ์กับปริชานของผู้ใช้ภาษาทั้งสองภาษาด้วย หากผู้แปลแปลชื่อภาพยนตร์โดยใช้ภาษาไม่ดึงดูดใจผู้รับสารหรือผู้ชม โดยแปลชื่อภาพยนตร์ผิดวัตถุประสงค์ของผู้ผลิตภาพยนตร์หรือแปลชื่อภาพยนตร์โดยไม่คำนึงถึงปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ตระกูลหรือประเภทของภาพยนตร์ แก่นเรื่องของภาพยนตร์ หรือผู้รับบทตัวละครเอกในภาพยนตร์ ก็อาจทำให้ภาพยนตร์เรื่องนั้นไม่ประสบความสำเร็จหรือไม่ได้รับความนิยม เพราะโดยธรรมชาติแล้ว นอกจากความชื่นชอบในตัวละครหรือผู้กำกับ ผู้ชมภาพยนตร์ส่วนใหญ่จะตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์จากชื่อภาพยนตร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงเนื้อเรื่องของภาพยนตร์ (รูสนี มะแซ และคณะ, 2561) และ/หรือใช้ภาษาที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชมในบริบทสังคมวัฒนธรรมนั้น ๆ จินตนาการเนื้อเรื่องตามจินตนาการไปชมเรื่องราวทั้งหมดของภาพยนตร์ได้ด้วย เนื่องจากภาพยนตร์ต่างประเทศเข้ามาฉายในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ทั้งภาพยนตร์แถบเอเชียและภาพยนตร์ที่มาจากยุโรป ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา (ชลิกาญจน์ จันทจรัสรัตน์, 2561) การแปลชื่อภาพยนตร์ต่างประเทศเป็นภาษาไทยจึงเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้ชมภาพยนตร์คนไทยคาดเดาเนื้อเรื่องและตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ได้ (ศุภวรรณทองวัน, 2555) ดังนั้นกลวิธีการแปลชื่อภาพยนตร์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจึงสำคัญอย่างยิ่งที่สมควรต้องมีการศึกษาเพื่อให้ผลิตงานแปลที่เหมาะสม

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการแปลชื่อภาพยนตร์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ผ่านมาโดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2555-2562 เช่น ชลิกาญจน์ จันทจรัสรัตน์ (2561) รูสนี มะแซ และคณะ (2561) และ ศุภวรรณ ทองวัน (2555) พบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลที่หลากหลาย เช่น กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยไม่อิงชื่อเดิม การตั้งชื่อใหม่โดยใช้คำที่มีคำความหมายเดิม การแปลทับศัพท์ทั้งหมดโดยไม่มีการเสริมความภาษาไทย การแปลหมดทั้งข้อความแบบตรงตัวโดยมีการเสริมความภาษาไทย และอื่น ๆ ซึ่งการแปลที่มีกลวิธีที่หลากหลายเหล่านี้ขึ้นอยู่กับทฤษฎีที่ใช้ในงานแปล สำหรับงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยส่วนใหญ่วิเคราะห์การแปลชื่อ

ภาพยนตร์ตามแนวทฤษฎีสโคโปส (Skopos Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่วิเคราะห์กลวิธีการแปล โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการแปลเป็นหลัก

สำหรับการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการแปลชื่อภาพยนตร์ในต่างประเทศในช่วง ปี พ.ศ. 2550-2559 เช่น Lottfolahi & Moinsadeh (2012) Yin (2009) และ Ying (2007) พบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการแปล เช่น การแปลตามตัวอักษร การแปลแบบเสรี การแปลแบบสื่อความ การทับศัพท์ และอื่นๆ โดยงานวิจัยดังกล่าววิเคราะห์การแปลชื่อภาพยนตร์โดยใช้ทฤษฎีการแปล ของ Newmark (1988) ที่เป็นการวิเคราะห์กลวิธีการแปลแบบองค์รวมตามวัตถุประสงค์ที่ผู้แปล มีต่อการแปลเนื้อหาทั้งหมดเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ยังไม่พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการ แปลชื่อภาพยนตร์ในประเทศไทยโดยใช้หลักการทางภาษาศาสตร์ปริชาณที่ให้ความสำคัญ กับการทำความเข้าใจภาษาควบคู่ไปกับระบบความคิดหรือมโนทัศน์ของมนุษย์จะมีแต่การศึกษา การตั้งชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษในฐานะชื่อผลิตภัณฑ์โดย Zeng (2019) ที่พบว่า ชื่อภาพยนตร์ ภาษาอังกฤษจำนวนมากมีลักษณะเป็นอุปลักษณ์และนามนัย และ สืบเนื่องจากผลการศึกษา ที่พบว่า กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่เป็นกลวิธีการแปลที่ผู้แปลนิยมใช้มากที่สุดในการแปลชื่อ ภาพยนตร์ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย (ชลธิกาญจน์ จันทจำรัสรัตน์, 2561) จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องศึกษากลวิธีการแปลชื่อภาพยนตร์จากมุมมองภาษาศาสตร์ปริชาณร่วมด้วย เพื่อที่จะ สามารถอธิบายเหตุผลในการตั้งชื่อและ/หรือการแปลชื่อภาพยนตร์ ได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น รวมถึงสามารถแสดงมโนทัศน์ของผู้ตั้งชื่อและ/หรือผู้แปลชื่อภาพยนตร์ที่ถูกถ่ายทอดออกมา ในชื่อภาพยนตร์ได้ด้วย เนื่องจากยังไม่พบการศึกษากลวิธีการแปลชื่อภาพยนตร์จากมุมมอง ภาษาศาสตร์ปริชาณในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์กลวิธีการแปลชื่อภาพยนตร์จาก ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยเลือกวิเคราะห์การแปลชื่อภาพยนตร์ในปี พ.ศ. 2562 เพื่อ ศึกษาการใช้กลวิธีการในการแปลชื่อภาพยนตร์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยว่าใช้กลวิธีอะไรบ้าง โดย อาศัยมุมมองของแนวคิดและทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ปริชาณในการวิเคราะห์ข้อมูล พร้อมทั้ง ศึกษาบริบทหรือเนื้อเรื่องย่อของภาพยนตร์ร่วมด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้กลวิธีการแปลชื่อภาพยนตร์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยโดยใช้กรอบ แนวคิดทางภาษาศาสตร์ปริชาณ

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 แหล่งข้อมูลและข้อมูล

ข้อมูล คือ รายชื่อภาพยนตร์ต่างประเทศทุกประเภทที่เข้าฉายในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 215 คู่แปล จาก 3 แหล่งข้อมูล ดังนี้

1) “www.thailandboxoffice.com” เว็บไซต์ที่มีการนำเสนอชื่อภาพยนตร์ที่ทำรายได้สูงสุด 5 อันดับแรกในแต่ละสัปดาห์ตลอดทั้งปี ซึ่งข้อมูลรายได้มาจากโรงภาพยนตร์เมเจอร์ ซีเนเพล็กซ์ทุกสาขาทั่วประเทศและรายได้ประมาณการจากโรงภาพยนตร์อื่นๆ ทุกจังหวัดทั่วประเทศ

2) “https://movie.kapook.com” เว็บไซต์ที่มีการนำเสนอรายชื่อนามภาพยนตร์ทุกประเภทที่เข้าฉายในโรงภาพยนตร์ทุกเครือทั่วประเทศในแต่ละเดือนตลอดทั้งปี

3) “ชมรมวิจารณ์บันเทิง” ชื่อเพจในเฟซบุ๊ก (Facebook) ที่มีการนำเสนอชื่อภาพยนตร์ที่ทำรายได้สูงสุด 10 อันดับแรกในแต่ละสัปดาห์ตลอดทั้งปีและนำเสนอชื่อภาพยนตร์เรื่องอื่นๆ ที่น่าสนใจหรือชื่อภาพยนตร์นอกกระแสจากโรงภาพยนตร์ทั่วประเทศด้วย

3.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีสำคัญที่ใช้เป็นแนวทางหลักในการวิจัยมีดังนี้

1) แนวทางการแปลภาษาเชิงปริชาน² ตามแนวคิดของ Schäffner (2012) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์กลวิธีการแปล ซึ่งมี 3 กลวิธี ได้แก่ 1) การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกัน 2) การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่าง และ 3) การแปลจากภาษาเชิงปริชานสู่การสื่อความ

2) แนวคิดไวยากรณ์หน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์ (Functional-typological grammar) ของ Givón (2001) และอัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา (2565) ที่เป็นการวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาษาโดยเน้นเรื่องหน้าที่ในการสื่อความหมายทั้งความหมายในเชิงอรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์ (semantic and pragmatic meanings) เป็นสำคัญ มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างวากยสัมพันธ์ของชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษต้นฉบับและภาษาไทยฉบับแปล ทั้งนี้เพื่อหาเหตุผลของการปรากฏรูปแบบต่างๆ ของชื่อภาพยนตร์

² ภาษาเชิงปริชานในงานวิจัยนี้ หมายถึง การใช้ภาษาที่สัมพันธ์กับความคิดทั้งที่อยู่ในรูปแบบอุปลักษณ์และนามนัย ดังนั้นเพื่อให้ชื่อภาษาอังกฤษของแต่ละกลวิธีการแปล มีความหมายครอบคลุมทั้งการแปลอุปลักษณ์และนามนัย งานวิจัยนี้เรียก metaphor into same metaphor ว่า cognitive-language into same cognitive-language (การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกัน) metaphor into different metaphor ว่า cognitive-language into different cognitive-language (การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่าง) และ metaphor into sense ว่า cognitive-language into sense (การแปลจากภาษาเชิงปริชานสู่การสื่อความ) (Schäffner, 2012)

3) แนวคิดและทฤษฎีทางอรรถศาสตร์ปริฐาน (Cognitive semantics) (Kövecses, 2010; Lakoff, 1987; Lakoff & Johnson, 1980) มาเป็นแนวทางในการพิจารณาความหมายของชื่อภาพยนตร์ รวมถึงการวิเคราะห์หมโนทัศน์ของผู้ตั้งชื่อและ/หรือผู้แปลชื่อภาพยนตร์ที่ถูกถ่ายทอดออกมาในชื่อภาพยนตร์ด้วย ซึ่งทฤษฎีนี้มีมุมมองว่า ภาษาสัมพันธ์กับกระบวนการทางปริฐานและหมโนทัศน์ที่มีอยู่อย่างเป็นระบบของมนุษย์ ดังนั้น การทำความเข้าใจภาษาหรือศึกษาหาความหมายของคำ ๆ หนึ่ง ต้องทำความเข้าใจทั้งหมดหมู่ กล่าวคือ ต้องไม่เพียงแต่หาความหมายของคำศัพท์เพียงอย่างเดียว แต่ต้องนำความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ภาษารวมถึงบริบทต่าง ๆ และระบบคิดหรือประสบการณ์การรับรู้ต่าง ๆ ของผู้ใช้ภาษามาประกอบการพิจารณาด้วย

4) ทฤษฎีต้นแบบ (Prototypical theory) ตามแนวคิดของ Givón (2001) ที่มีมุมมองว่า ทั้งหมดหมู่ของสรรพสิ่งต่าง ๆ มีลักษณะของช่องว่างที่ยืดหยุ่นสามารถเกิดทับซ้อนกันได้ มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ข้อมูล เนื่องจากการแปลชื่อภาพยนตร์เป็นการใช้ภาษาเพื่อพยายามสื่อความหมายให้ผู้รับสารในบริบทสังคมวัฒนธรรมปลายทางจินตนาการเนื้อเรื่องตามได้ จึงอาจพบทั้งการใช้โครงสร้างไวยากรณ์ตามภาษามาตรฐานและการใช้ภาษาในรูปแบบอุปลักษณ์หรือนามนัยเพียงรูปแบบเดียวซึ่งมีลักษณะต้นแบบและจัดเข้าประเภทได้ง่าย รวมถึงโครงสร้างไวยากรณ์ที่ต่างไปจากภาษามาตรฐานและการใช้ภาษาทั้งที่อยู่ในรูปแบบอุปลักษณ์และนามนัยร่วมกันซึ่งมีลักษณะต้นแบบน้อยและจัดอยู่ในส่วนที่ยังคลุมเครือระหว่างหมวดหมู่ต่าง ๆ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมรายชื่อภาพยนตร์ต่างประเทศทุกประเภทที่เข้าฉายในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 503 ชื่อ โดยนำมาจาก “www.thailandboxoffice.com” จำนวน 93 ชื่อ “https://movie.kapook.com” จำนวน 191 ชื่อ และ “ชมรมวิจารณ์บันเทิง” จำนวน 219 ชื่อ จากนั้นผู้วิจัยนำรายชื่อภาพยนตร์ทั้งหมดมาจัดเรียงตามลำดับตัวอักษร A-Z และพบชื่อที่ซ้ำกันจำนวน 288 ชื่อ จึงคัดชื่อภาพยนตร์ดังกล่าวออก ดังนั้นผู้วิจัยได้ข้อมูลมาวิเคราะห์จริงทั้งสิ้นจำนวน 215 ชื่อ หรือ 215 คู่แปล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาจากเนื้อเรื่องย่อภาพยนตร์และแบ่งข้อมูลเป็นสองประเภท คือ ส่วนชื่อและส่วนภาค/ตอน หลังจากนั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์กลวิธีการแปลภาษาเชิงปริฐานตามแนวคิดของ Schäffner (2012) โดยอาศัยกรอบแนวคิดไวยากรณ์หน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์ของ Givón (2001) และอัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา (2565) เป็นหลักในการวิเคราะห์ลักษณะโครงสร้างวากยสัมพันธ์ของชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษต้นฉบับและภาษาไทย

ฉบับแปล พร้อมทั้ง ยึดแนวคิดและทฤษฎีทางอรรถศาสตร์ปริชาน (Kövecses, 2010; Lakoff, 1987; Lakoff & Johnson, 1980) เป็นหลักในการทำความเข้าใจความหมายของชื่อภาพยนตร์ และมโนทัศน์ของผู้ตั้งชื่อและ/หรือผู้แปลชื่อภาพยนตร์ อีกทั้ง อาศัยแนวคิดทฤษฎีต้นแบบของ Givón (2001) เป็นหลักในการวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ข้อมูล รวมถึงใช้วิธีการทางสถิติ คือ ร้อยละเพื่อแสดงความสำคัญของข้อมูลผลการวิจัย

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

(1) *TERMINATOR : DARK FATE* คนหลัก : วิกฤตชะตาโลก

เนื้อเรื่องย่อ

“ชะตากรรมบางอย่างยากที่จะฝัน ชะตาของโลกอยู่ในมือของพวกเขา พบกับการกลับมาของคอนหลักตัวพ่อ อาร์โนลด์ ชวาร์เซเน็กเกอร์ ในภาพยนตร์แอ็คชั่นสุดมัน อำนาจการสร้างโดย เจมส์ คาเมรอน หนังสือ *Terminator : Dark Fate* จะสานต่อเรื่องราวจาก *Terminator 2 : Judgment Day* ที่พาทุกคนย้อนกลับไปยังจุดกำเนิดของหุ่นยนต์ T-800 โดยหนังจะเน้นไปที่เรื่องราวของ ซาร่าห์ คอนเนอร์ ที่ได้ ลินดา แฮมิลตัน กลับมารับบทเดิม คราวนี้เธอจะได้พบกับ เกรซ นักรบจากโลกอนาคต ที่รับบทโดย แม็คเคนซี เดวิส ทั้งคู่ต้องร่วมมือกันเพื่อปกป้องเด็กสาวที่ชะตาชีวิตของเธอส่งผลโดยตรงกับอนาคตของมนุษยชาติ จากหุ่นเหล็กรุ่นใหม่ที่น่ากลัวและโหดเหี้ยมกว่าเดิม” (Kapook, 2562)

จากการพิจารณาเนื้อเรื่องย่อภาพยนตร์พบว่า ชื่อภาพยนตร์ภาษาต้นฉบับ *TERMINATOR : DARK FATE* และชื่อภาพยนตร์ภาษาฉบับแปล คนหลัก : วิกฤตชะตาโลก มีโครงสร้างส่วนชื่อและส่วนภาค/ตอนในรูปแบบ คำนาม : นามวลี เหมือนกัน แต่ชื่อภาพยนตร์ภาษาต้นฉบับ *TERMINATOR : DARK FATE* เป็นชื่อที่ใช้คำนามในส่วนชื่อและคำนามและอุปสรรคณ์ในส่วนภาค/ตอน กล่าวคือ ในส่วนชื่อ มีการนำตัวละครเอก คือ *TERMINATOR* ซึ่งเป็นหุ่นยนต์สังหารมาตั้งชื่อและในส่วนภาค/ตอน มีการนำถ้อยคำที่จัดอยู่ในวงความหมายของแสงหรือสี คือ *DARK* หรือความมืดมาเชื่อมโยงกับสิ่งที่เป็นส่วนสำคัญในภาพยนตร์ คือ *FATE* ในความหมายแง่ลบ ส่วนชื่อภาพยนตร์ภาษาฉบับแปล คนหลัก : วิกฤตชะตาโลก เป็นชื่อที่ใช้คำนามและอุปสรรคณ์ในส่วนชื่อและคำนามในส่วนภาค/ตอน กล่าวคือ ในส่วนชื่อ มีการนำถ้อยคำที่จัดอยู่ในวงความหมายของคน คือ คนหลัก มาเชื่อมโยงกับสิ่งประดิษฐ์หรือสิ่งที่จับต้องได้ คือ หุ่นยนต์สังหาร และในส่วนภาค/ตอน มีการนำสิ่งที่เป็นส่วนสำคัญในภาพยนตร์มาตั้งชื่อ คือ วิกฤตการณ์ ฉะนั้นจะจัดว่า ผู้แปลใช้การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่างทั้งในส่วนชื่อและส่วนภาค/ตอน

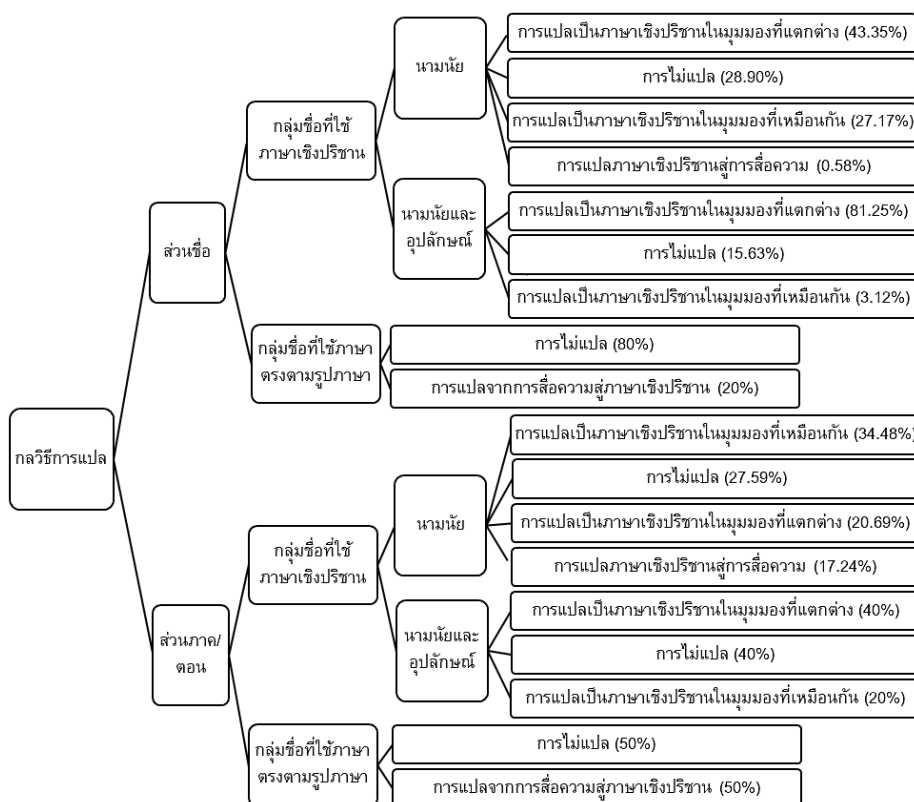
4. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์การแปลในส่วนชื่อจำนวนทั้งหมด 215 รายชื่อ และส่วนภาค/ตอนจำนวนทั้งหมด 40 รายชื่อ งานวิจัยนี้ได้แบ่งกลุ่มส่วนชื่อและกลุ่มส่วนภาค/ตอนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ต่อไปอีกเป็น กลุ่มชื่อที่ใช้ภาษาเชิงปริชานและกลุ่มชื่อที่ใช้ภาษาตรงตามรูปภาษา โดยกลุ่มแรกซึ่งปรากฏมากที่สุดแบ่งออกเป็น กลุ่มชื่อที่มีการปรากฏใช้ของนามนัย เช่น *SHAZAM!* และกลุ่มชื่อที่มีการปรากฏใช้ของทั้งนามนัยและอุปลักษณ์ เช่น *SNOW FLOWER* จากกลุ่มส่วนชื่อที่ใช้นามนัย ปรากฏพบการแปลตามแนวคิดของ Schäffner (2012) 3 กลวิธี ได้แก่ การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่าง โดยปรากฏมากที่สุดร้อยละ 43.35 การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกันและการแปลจากภาษาเชิงปริชานสู่การสื่อความ ซึ่งปรากฏร้อยละ 27.17 และร้อยละ 0.58 ตามลำดับ โดยทั้งนี้ ยังพบการไม่แปล ซึ่งปรากฏร้อยละ 28.90 ด้วย ส่วนกลุ่มส่วนชื่อที่ใช้ทั้งนามนัยและอุปลักษณ์ ปรากฏพบการแปลตามแนวคิดของ Schäffner (2012) 2 กลวิธี ได้แก่ การแปลเป็นภาษาเชิงปริชาน ในมุมมองที่แตกต่าง โดยปรากฏมากที่สุดร้อยละ 81.25 และการแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกัน ซึ่งปรากฏร้อยละ 3.12 โดยทั้งนี้ ยังพบการไม่แปล ซึ่งปรากฏร้อยละ 15.63 ด้วย ส่วนกลุ่มชื่อที่ใช้ภาษาตรงตามรูปภาษา ปรากฏพบการไม่แปล โดยปรากฏมากที่สุดร้อยละ 80 และยังพบกลวิธีการแปลใหม่ คือ การแปลจากการสื่อความสู่ภาษาเชิงปริชาน ซึ่งปรากฏร้อยละ 20 ด้วย

สำหรับกลุ่มส่วนภาค/ตอนที่ใช้นามนัย ปรากฏพบการแปลตามแนวคิดของ Schäffner (2012) 3 กลวิธี ได้แก่ การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกัน โดยปรากฏมากที่สุดร้อยละ 34.48 การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่างและการแปลจากภาษาเชิงปริชานสู่การสื่อความ ซึ่งปรากฏร้อยละ 20.69 และร้อยละ 17.24 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบการไม่แปล ซึ่งปรากฏร้อยละ 27.59 ด้วย ส่วนกลุ่มส่วนภาค/ตอนที่ใช้ทั้งนามนัยและอุปลักษณ์ ปรากฏพบการแปลตามแนวคิดของ Schäffner (2012) 2 กลวิธี ได้แก่ การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่าง โดยปรากฏมากที่สุดร้อยละ 40 และการแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกัน ซึ่งปรากฏร้อยละ 20 โดยทั้งนี้ ยังพบการไม่แปลในความถี่ที่เท่ากับการแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่างด้วย ส่วนกลุ่มส่วนภาค/ตอนที่ใช้ภาษาตรงตามรูปภาษา ปรากฏพบการไม่แปลและการแปลจากการสื่อความสู่ภาษาเชิงปริชาน ซึ่งปรากฏในจำนวนเท่ากัน กลวิธีการแปลของทั้งสองกลุ่ม แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1

อนุกรมวิธานกลวิธีการแปล

กลวิธีการแปลอธิบายจาก การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่าง การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกัน การแปลจากภาษาเชิงปริชานสู่การสื่อความ การแปลจากการสื่อความสู่ภาษาเชิงปริชาน และการไม่แปล โดยอธิบายและยกตัวอย่างคู่แปลในกลุ่มส่วนชื่อและกลุ่มส่วนภาค/ตอนที่ใช้ภาษาเชิงปริชานและกลุ่มส่วนชื่อและกลุ่มส่วนภาค/ตอนที่ใช้ภาษาตรงตามรูปภาษาไปพร้อมๆ กัน

1) การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่าง เป็นการแปลโดยปรับเปลี่ยนมุมมองให้มีความหมายหรือแสดงมโนทัศน์แตกต่างจากภาษาต้นฉบับ ดังตัวอย่าง (2) - (3)

(2) PET SEMATARY กลับจากป่าช้า

ตัวอย่าง (2) แสดงการแปลภาษาต้นฉบับ *PET SEMATARY* นามวลีที่ตั้งจากกลวิธีนามนัยซึ่งเป็นการนำสถานที่ที่เป็นจุดสำคัญของเรื่องมาตั้งเป็นชื่อ โดยใช้กริยาวลีที่ตั้งจากกลวิธีนามนัยซึ่งเป็นการนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องมาตั้งเป็นชื่อว่า *กลับจากป่าช้า*

(3) THE BEAST ปีศาจ

ตัวอย่าง (3) แสดงการแปลโดยใช้กริยาวิเศษณ์ที่ตั้งจากกลวิธีนามนัย ซึ่งเป็นการนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องมาตั้งเป็นชื่อว่า ปีศาจ ในการแปลภาษาต้นฉบับ THE BEAST นามวลีที่ตั้งจากกลวิธีนามนัยและอุปลักษณ์ ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการนำตัวละครเอกมาเป็นส่วนหนึ่งในการตั้งชื่อ แต่ยังใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ในวงความหมายสัตว์ คือ THE BEAST ซึ่งมีความหมายตามรูปภาษาว่า สัตว์ขนาดใหญ่หรือสัตว์ป่า (Cambridge University Press, 2012) มาเป็นส่วนหนึ่งในการตั้งชื่อด้วย ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบ สัตว์ป่ากับตัวละครเอก โดยมีอุปลักษณ์ต้นทางคือ สัตว์ป่าและอุปลักษณ์ปลายทางคือ ตัวละครเอกมนุษย์

2) การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกัน เป็นการแปลโดยรักษามุมมองให้มีความหมายในลักษณะเดียวกันหรือแสดงมโนทัศน์ตรงกันกับภาษาต้นฉบับ ดังตัวอย่าง (4) - (5)

(4) MARY POPPINS RETURNS แมรี ป๊อบบินส์ กลับมาแล้ว

ตัวอย่าง (4) แสดงการแปลโดยใช้ประโยคที่ตั้งจากกลวิธีนามนัย ซึ่งเป็นการนำสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง คือ แมรี ป๊อบบินส์ กลับมาแล้ว มาตั้งเป็นชื่อเช่นเดียวกับภาษาต้นฉบับ MARY POPPINS RETURNS

(5) CHARLIE'S ANGEL นางฟ้าชาร์ลี

ตัวอย่าง (5) แสดงการแปลโดยใช้นามวลีที่ตั้งจากกลวิธีนามนัยและอุปลักษณ์เช่นเดียวกับภาษาต้นฉบับ ที่ไม่เพียงแต่นำตัวละครเอกของเรื่องมาตั้งเป็นชื่อ แต่ยังใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ในวงความหมายสิ่งเหนือธรรมชาติ คือ นางฟ้า มาเป็นส่วนหนึ่งในการตั้งชื่อด้วย ซึ่งทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์นี้เพื่อเปรียบเทียบนางฟ้ากับตัวละครเอก โดยมีอุปลักษณ์ต้นทางคือ นางฟ้า และอุปลักษณ์ปลายทางคือ คนดีหรือผู้หญิงสวยผู้มากความสามารถ

3) การแปลจากภาษาเชิงปริชานสู่การสื่อความ เป็นการแปลโดยใช้ภาษาปกติหรือภาษาตรงตามรูปภาษาซึ่งเป็นตัวแทนเนื้อเรื่องโดยรวมของภาพยนตร์ในภาษาฉบับแปล เช่น

(6) MASTER Z ตำนานมาสเตอร์ Z

ตัวอย่าง (6) แสดงการแปลโดยใช้นามวลีที่เป็นภาษาปกติ ซึ่งเป็นการนำเนื้อเรื่องโดยรวมของภาพยนตร์มาตั้งเป็นชื่อว่า ตำนานมาสเตอร์ Z ในการแปลภาษาต้นฉบับ MASTER Z นามวลีที่ตั้งจากกลวิธีนามนัยโดยนำตัวละครเอกซึ่งมีความเด่นมาตั้งเป็นชื่อ

4) การแปลจากการสื่อความสู่ภาษาเชิงปริชาน เป็นการแปลภาษาปกติที่นำเนื้อเรื่องโดยรวมของภาพยนตร์มาตั้งเป็นชื่อโดยใช้ภาษาเชิงปริชาน เช่น

(7) A DOG'S WAY HOME เพื่อนรักผจญภัยสี่ร้อยไมล์

ตัวอย่าง (7) แสดงการแปลโดยใช้กลวิธีนามนัย ซึ่งเป็นการนำสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง คือ เพื่อนรักผจญภัยสี่ร้อยไมล์ มาใช้ในการแปลภาษาต้นฉบับ *A DOG'S WAY HOME* นามวลีที่ใช้ภาษาตรงตามรูปภาษาโดยนำเนื้อเรื่องโดยรวมของภาพยนตร์มาตั้งเป็นชื่อ

5) การไม่แปล เป็นการทับศัพท์และการใช้ชื่อภาษาอังกฤษเหมือนเดิม ตัวอย่างการทับศัพท์ เช่น

(8) CATS แคทส์

ส่วนการใช้ชื่อภาษาอังกฤษเหมือนเดิมยกตัวอย่างเช่น

(9) LAST NIGHT I SAW YOU SMILING LAST NIGHT I SAW YOU SMILING

5. สรุปและอภิปรายผล

กลวิธีการแปลในงานวิจัยนี้แบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ กลวิธีการแปลส่วนชื่อและกลวิธีการแปลส่วนภาค/ตอน ซึ่งแต่ละกลุ่มแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ตามลักษณะภาษาที่ผู้ตั้งชื่อและ/หรือผู้แปลเลือกใช้ต่อไปอีกเป็นกลุ่มชื่อที่ใช้ภาษาเชิงปริชานและกลุ่มชื่อที่ใช้ภาษาตรงตามรูปภาษา โดยกลุ่มแรกซึ่งเป็นกลุ่มที่ปรากฏใช้มากที่สุดแบ่งออกเป็น กลุ่มชื่อที่มีการปรากฏใช้ของนามนัย และกลุ่มชื่อที่มีการปรากฏใช้ของทั้งนามนัยและอุปลักษณ จากกลุ่มชื่อที่ใช้ภาษาเชิงปริชานปรากฏพบทั้งการแปลและการไม่แปล โดยเรียงตามความถี่ที่ปรากฏใช้ได้แก่ การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่าง การไม่แปล การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกัน และการแปลจากภาษาเชิงปริชานสู่การสื่อความ ส่วนกลุ่มชื่อที่ใช้ภาษาตรงตามรูปภาษา ปรากฏพบการไม่แปลและการแปลจากการสื่อความสู่ภาษาเชิงปริชาน ตามลำดับ ส่วนกลวิธีการแปลส่วนภาค/ตอน ปรากฏพบทั้งการแปลและการไม่แปลในกลุ่มชื่อที่ใช้ภาษาเชิงปริชาน โดยเรียงตามความถี่ที่ปรากฏใช้ได้แก่ การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกัน การไม่แปล การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่าง และการแปลจากภาษาเชิงปริชานสู่การสื่อความ ส่วนกลุ่มชื่อที่ใช้ภาษาตรงตามรูปภาษา ปรากฏพบการแปลจากภาษาเชิงปริชานสู่การสื่อความและการไม่แปลในความถี่เท่ากัน

จากการพิจารณาลักษณะการแปลที่พบว่า ทั้งส่วนชื่อและส่วนภาค/ตอนเป็นชื่อที่ใช้ภาษาเชิงปริชานมากที่สุดนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Zeng (2019) ที่ศึกษาการตั้งชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษในรอบ 90 ปี (1927-2017) ด้วยการศึกษาค้นคว้าจากชื่อภาพยนตร์อเมริกันที่ถูกเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลออสการ์ในปีดังกล่าวที่พบว่า มีการใช้อุปลักษณและนามนัยในการตั้งชื่อภาพยนตร์เหล่านั้นเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า อาจเนื่องจากการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของมนุษย์อยู่ในรูปแบบของทั้งอุปลักษณและนามนัย จึงไม่ใช่เรื่องผิดปกติที่จะพบชื่อภาพยนตร์ที่ใช้ภาษาเชิงปริชานมากที่สุด เพราะการแปลหรือการตั้งชื่อภาพยนตร์โดยใช้ภาษาเชิงปริชาน

เช่นนี้ ผู้วิจัยมองว่าสามารถช่วยให้ผู้รับสารซึ่งอยู่ในบริบทสังคมวัฒนธรรมไทย สังคมวัฒนธรรมเดียวกับผู้แปล/ผู้ตั้งชื่อมองเห็นภาพโดยรวมของภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น ตามที่ Lakoff and Johnson (1980) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใช้ภาษามักใช้กระบวนการทางอุปลักษณ์และ/หรือนามนัยเพื่อให้สื่อความคิดได้ดียิ่งขึ้นและ/หรือทำให้คนในสังคมวัฒนธรรมเดียวกันเข้าใจสารได้ง่ายขึ้น

สำหรับกรณีที่พบว่า การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่างถูกนำมาใช้มากที่สุดในการแปลชื่อภาพยนตร์นั้น ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า อาจเป็นเพราะภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีความคล้ายคลึงกันระหว่างภาษาและวัฒนธรรมน้อยจึงมีความเหลื่อมซ้อนกันน้อยหรือมีความแตกต่างกันมาก เช่น ระบบคิดในคำศัพท์ ยกตัวอย่างเช่น *เชมนาฟิกา* ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า *hand* เพราะนาฟิกามีสองเชมเหมือนมีสองมือ ในขณะที่ภาษาไทยใช้คำว่า *เชม* เนื่องจากนาฟิกามีเหล็กปลายแหลมสองอันเหมือนกับเหล็กที่มีปลายแหลม (อัญชลี สิงห์น้อย, 2549) ในทำนองเดียวกัน คำว่า *หมู* คนอเมริกันนำไปเปรียบกับความตะกละตะกลามหรือความสกปรก ในขณะที่คนไทยนำไปเปรียบกับความอ้วน (เชตศักดิ์ อุดมพันธ์, 2555)

การแปลโดยปรับเปลี่ยนมุมมองให้มีความหมายหรือแสดงมโนทัศน์แตกต่างจากภาษาต้นฉบับจึงช่วยให้ผู้รับสารในบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยมองเห็นภาพโดยรวมของภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ได้ สอดคล้องกับที่ สิทธา พินิจภูวดล (2544) และชลธิกาญจน์ จันทจำรัสรัตน์ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้แปลส่วนใหญ่มักเลือกใช้การตั้งชื่อเรื่องใหม่โดยการตีความชื่อเรื่องและเนื้อเรื่องของชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับ เมื่อพบว่าชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับไม่สามารถสื่อความหมายต่อผู้ชมปลายทางได้ ตัวอย่างเช่น ชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ *MIDWAY* ซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งจากกลวิธีนามนัยได้แปลเป็นภาษาฉบับแปลซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งจากกลวิธีนามนัยในมุมมองที่แตกต่างว่า *อเมริกาถล่มญี่ปุ่น* ในกรณีนี้ผู้วิจัยมองว่า อาจเป็นการยากที่ผู้รับสารคนไทยจะมีประสบการณ์หรือคุ้นเคยกับยุทธนาวีที่เกิดขึ้นที่เกาะมิดเวย์ การแปลโดยใช้คำนามที่บอกเพียงชื่อสถานที่ที่เป็นจุดสำคัญของเรื่องเพื่อสื่อความหมายเป็นนัยให้ผู้รับสารทราบเพียงว่าเหตุการณ์หลัก ๆ ในภาพยนตร์เรื่องนี้เกิดขึ้นที่ใดเช่นเดียวกับชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษจึงไม่เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้รับสารคนไทยเข้าใจเนื้อเรื่องโดยรวมของภาพยนตร์ได้ การแปลโดยเปลี่ยนความหมายหรือมุมมองไปใช้ชื่อด้วยประโยคที่อธิบายให้ผู้รับสารทราบสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องจึงถูกนำมาใช้แทน ซึ่งการแปลในลักษณะนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ไม่เพียงแต่จะช่วยให้ผู้รับสารปลายทางทราบถึงประเด็นหลักของภาพยนตร์ แต่ยังช่วยให้คาดเดาประเภทของภาพยนตร์ได้ด้วย ผลการศึกษาส่วนนี้สอดคล้องกับ พีรภาส จงตระกูล (2562) ที่กล่าวเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของชื่อภาพยนตร์ภาษาไทยกับภาษาอังกฤษไว้ว่า ชื่อภาพยนตร์ภาษาไทยและชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กันหรือมีความหมายของชื่อที่สื่อไปในทิศทางเดียวกัน เพราะสิ่งที่สำคัญกว่าความสัมพันธ์นี้ คือ แก่นเรื่องและตระกูล

ส่วนกรณีที่พบว่า การไม่แปลในลักษณะการทับศัพท์ปรากฏเป็นลำดับรองลงมาในส่วนชื่อและปรากฏมากที่สุดในส่วนภาค/ตอนนั้น ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า อาจเนื่องจากข้อมูลส่วนใหญ่เป็นชื่อภาพยนตร์ที่อาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ในภาพยนตร์ซึ่งเป็นชื่อเฉพาะมาตั้งเป็นชื่อและชื่อนั้นสามารถดึงดูดใจ ออกเสียงง่ายพร้อมทั้งเป็นที่คุ้นเคยในหมู่ผู้รับสารคนไทยมาก่อน การทับศัพท์จึงถูกนำมาใช้แทนการแปล ตัวอย่างเช่น ชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ *ALADDIN* ที่มีชื่อภาษาไทยว่า *อะลาดิน* ภาพยนตร์ที่นำเรื่องราวของตำนานอะลาดินกับตะเกียงวิเศษในเวอร์ชันการ์ตูนอันโด่งดังในอดีตมานำเสนอในเวอร์ชันคนแสดง เป็นชื่อที่นำชื่อตัวละครเอกซึ่งเป็นที่คุ้นเคยในหมู่ผู้รับสารคนไทยมาก่อนมาตั้งเป็นชื่อ ดังที่ ชลิกาญจน์ จันทจารีรัตน์ (2561) และรุสนี มะแซ และคณะ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การทับศัพท์ชื่อเรื่องเดิมให้เป็นภาษาไทยมักถูกใช้เมื่อผู้แปลพบว่าชื่อนั้นเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป ผลการศึกษาส่วนนี้ยังสอดคล้องกับอัญชลีสิงห์น้อย (2549) ที่กล่าวไว้ว่า เมื่อไม่สามารถหาคำในภาษาไทยมาใช้แทนได้ ผู้แปลจึงใช้คำดังกล่าวต่อไปในรูปแบบของการทับศัพท์ นอกจากนี้ เดชพัฒน์ อรรถสาร (2538) และศุภวรรณทองวัน (2555) ยังได้กล่าวไว้ว่า การทับศัพท์สามารถสร้างเสน่ห์ให้กับชื่อภาพยนตร์ไทยในแง่ของความกระชับและการออกเสียงด้วย

ในกรณีที่พบการแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกันเป็นลำดับรองลงมาจากการไม่แปลทั้งในส่วนชื่อและส่วนภาค/ตอนนั้น ผู้วิจัยมองว่า อาจเนื่องจากผู้ใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยมีประสบการณ์พื้นฐานบางอย่างร่วมกัน เช่น วัตถุทางกายภาพ การแปลโดยรักษามุมมองให้เหมือนกับชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษจึงสามารถช่วยให้ผู้รับสารตีความเนื้อเรื่องโดยรวมของภาพยนตร์ได้เหมาะสมแล้ว ยกตัวอย่างเช่น ผู้ใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทยมองว่า *secret* (ความลับ) ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตนหรือเป็นนามธรรม เป็นวัตถุสิ่งของมีค่าอย่างหนึ่งที่ต้องได้หรือเป็นรูปธรรมเหมือนกัน จึงนำคำว่า *secret* (ความลับ) ไปใช้ร่วมกับคำกริยา *keep* (เก็บ) เพื่อทำให้ความหมายของ *secret* (ความลับ) ชัดเจนหรือมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งโดยปกติแล้ว คำกริยานี้จะปรากฏร่วมกับสิ่งที่เป็นรูปธรรมอย่างวัตถุสิ่งของมีค่า เช่น *keep money* (เก็บเงิน) *keep gold* (เก็บทอง) ชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ *CAN YOU KEEP A SECRET?* จึงได้แปลเป็นภาษาฉบับแปลในมุมมองที่เหมือนกันว่า *คุณเก็บความลับได้ไหม?* ซึ่งจะเห็นได้ว่าชื่อภาพยนตร์ทั้งสองภาษามีการเชื่อมโยงความหมายระหว่างวงความหมายต้นทาง คือ *valuable object* (สิ่งของมีค่า) กับวงความหมายปลายทาง คือ *secret* (ความลับ) เหมือนกัน จึงสะท้อนมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาทั้งสองภาษาในทำนองเดียวกันว่า [SECRET IS VALUABLE OBJECT] หรือ [ความลับเป็นวัตถุสิ่งของมีค่า] สำหรับการแปลลักษณะนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ เมื่อพบชื่อภาพยนตร์ที่ไม่เป็นที่คุ้นเคยกับผู้รับสารคนไทย ผู้แปลมักจะนำองค์ประกอบอื่น ๆ ในภาพยนตร์มาขยายความเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจสารได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังใช้คำที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้รับสารคาดเดาประเภทของภาพยนตร์ได้ด้วย ยกตัวอย่างเช่น ชื่อภาพยนตร์

ภาษาอังกฤษ *TROUBLE* ซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งจากกลวิธีนามนัย ได้แปลเป็นภาษาฉบับแปลซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งจากกลวิธีนามนัยในมุมมองที่เหมือนกันว่า *ตูปทรอบเบิล ไฮโซจรจัด* ในกรณีนี้ผู้วิจัยมองว่าการแปลโดยนำชื่อตัวละครเอกมาตั้งเป็นชื่อเช่นเดียวกับชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษสามารถดึงดูดความสนใจจากผู้รับสารได้อย่างเหมาะสมแล้ว แต่ยังสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน เพราะ *TROUBLE* มีความหมายตรงตามรูปภาษาว่า ปัญหา จึงอาจทำให้ผู้รับสารบางคนตีความชื่อตัวละครเอกเป็นอย่างอื่นได้ ผู้แปลจึงเสริมคำว่า *ตูป* ซึ่งทำให้เห็นภาพของสุนัขและขยายความด้วยวลี *ไฮโซจรจัด* ซึ่งทำให้เห็นภาพของผู้ที่สืบทอดมาจากวงศ์ตระกูลที่ดี ผู้ซึ่งร่อนเร่ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ทั้งนี้เพื่ออธิบายให้ผู้รับสารเห็นลักษณะของตัวละครเอกซึ่งมีความเด่นพร้อมทั้งเนื้อเรื่องโดยรวมของภาพยนตร์และประเภทของภาพยนตร์ว่าเป็นแนวตลกผสมการผจญภัย ผลการวิจัยส่วนนี้สอดคล้องกับหลักการตั้งชื่อภาพยนตร์ของ ภาคภูมิ พรรณา (2544) Ying (2007) และ Yin (2009) ที่กล่าวไว้ว่า เพื่อสร้างความสนใจผู้ชม ชื่อภาพยนตร์ควรบ่งบอกถึงเนื้อหา ประเภท และองค์ประกอบเด่นของภาพยนตร์ที่ต้องการนำมาเป็นจุดขาย

นอกเหนือจากการนำองค์ประกอบอื่นๆ ในภาพยนตร์มาขยายความเพื่อทำให้ผู้รับสารเข้าใจสารได้อย่างถูกต้องแล้ว ยังพบการนำฉายาของตัวละครเอกที่ติดตัวมาจากภาพยนตร์เรื่องก่อนๆ มาเป็นส่วนหนึ่งในการตั้งชื่อด้วย เช่น ชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ *TERMINATOR: DARK FATE* ที่มีชื่อภาษาไทยว่า *คนเหล็ก : วิกฤตชะตาโลก* ซึ่งในกรณีนี้ คำว่า *คนเหล็ก* ไม่เพียงแต่สามารถสื่อความหมายให้ผู้รับสารเห็นภาพลักษณะของตัวละครเอกได้อย่างชัดเจนว่าเป็นหุ่นยนต์สังหารรูปลักษณะคล้ายคน แต่ยังสื่อความหมายให้ผู้รับสารเห็นภาพของอาร์โนลด์ ชวาร์เซเน็กเกอร์ ผู้เคยแสดงเป็นตัวละครเอกในภาพยนตร์เรื่อง *คนเหล็ก 2029* ซึ่งเป็นภาคแรกของภาพยนตร์คนเหล็กด้วย ทั้งนี้ เพราะหลังจากภาพยนตร์เรื่องนี้ออกฉาย ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์เรื่องไหนก็ตามที่มีตัวละครเอกคนนี้ร่วมแสดง ชื่อภาษาไทยส่วนใหญ่จะต้องมีคำว่า *คนเหล็ก* ปรากฏอยู่ด้วยเสมอ (Metalbridges, 2560) เช่น *คนเหล็กฝ่านิวเคลียร์ (TRUE LIES)* *คนเหล็กคุณพ่อต้นแบบ (JINGLE ALL THE WAY)* *คนเหล็กล่าทรก (SABOTAGE)* ในกรณีนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเป็นเพราะภาพยนตร์เรื่องก่อนๆ ที่ตัวละครเอกคนนี้ร่วมแสดงนั้น เป็นที่นิยมและเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในบริบทสังคมวัฒนธรรมไทย อีกทั้งยังประสบความสำเร็จทางธุรกิจการแปลโดยนำฉายาของตัวละครเอกมาเป็นส่วนหนึ่งในการตั้งชื่อ จึงทำให้ชื่อโดดเด่นสะดุดตาและสามารถเข้าใจได้ สอดคล้องกับที่ อูรพงศ์ แพทย์คชา (2557) และพีรภาส จงตระกูล (2562) ได้กล่าวไว้ว่า ชื่อภาพยนตร์ที่ดี จะทำให้ภาพยนตร์ประสบความสำเร็จทางด้านรายได้ตามไปด้วย

สำหรับการที่พบการแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่เหมือนกันมากกว่าการแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่างในส่วนภาค/ตอน ซึ่งผลการศึกษาส่วนนี้แตกต่างจากผลของการแปลส่วนชื่อที่พบการใช้การแปลเป็นภาษาเชิงปริชานในมุมมองที่แตกต่างมากที่สุดนั้น ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าอาจเนื่องจาก การที่ข้อมูลส่วนภาค/ตอนของชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ

ส่วนใหญ่จะให้ข้อมูลเพียงพอและสื่อความหมายได้ชัดเจนแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องแปลงข้อมูลส่วนนี้โดยเปลี่ยนมุมมองไปจากชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ เช่น ส่วนภาค/ตอนภาษาอังกฤษ *MISTRESS OF EVIL* ซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งจากกลวิธีนามนัย ได้แปลเป็นภาษาฉบับแปล ซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งจากกลวิธีนามนัยในมุมมองที่เหมือนกันว่า นางพญาปีศาจ ซึ่งในกรณีนี้ จะเห็นว่าชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษและภาษาไทยอยู่ในส่วนที่คล่องจองกันระหว่างสองภาษา ผู้รับสารจึงสามารถเข้าใจได้ โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนมุมมองหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติม ผลการศึกษาส่วนนี้สอดคล้องกับที่ Lakoff (1987 อ้างอิงใน อัญชลี สิงห์น้อย, 2549) ได้กล่าวไว้ว่า การแปลที่รักษาความหมายเดิมได้ถูกต้องครบถ้วนเกิดขึ้นได้เมื่อทั้งสองภาษายูบย่นพื้นฐานของประสบการณ์และความสามารถในการสร้างระบบคิดเดียวกัน

ส่วนกรณีที่พบว่า มีการใช้การแปลงจากภาษาเชิงปริชานสู่การสื่อความบังทั้งในส่วนชื่อและส่วนภาค/ตอนนั้น ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า อาจเนื่องจากมีชื่อภาพยนตร์เพียงส่วนน้อยที่ใช้ภาษาเชิงปริชานอันเป็นที่เข้าใจยากต่อผู้รับสาร จึงพบการแปลงจากภาษาเชิงปริชานสู่การสื่อความ ซึ่งเป็นการแปลงโดยใช้ภาษาที่สื่อความหมายตรงไปตรงมาถึงเนื้อเรื่องโดยรวมของภาพยนตร์ไม่บ่อยนัก

ผลการศึกษาที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ การพบรูปแบบการแปลอื่นเพิ่มเติมจากแนวทางการแปลภาษาเชิงปริชานที่นำเสนอโดย Schäffner (2012) คือ การแปลงจากการสื่อความสู่ภาษาเชิงปริชาน ซึ่งแม้การแปลงรูปแบบนี้จะพบในจำนวนน้อยทั้งในส่วนชื่อและส่วนภาค/ตอน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาส่วนนี้แสดงให้เห็นว่า แม้ชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษต้นฉบับจะเป็นชื่อที่ใช้ภาษาตรงตามรูปภาษา แต่ผู้แปลก็เลือกที่จะแปลโดยใช้ภาษาเชิงปริชาน ทั้งนี้อาจเพื่อทำให้ชื่อภาพยนตร์โดดเด่นสะดุดตามากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น ส่วนภาค/ตอนภาษาอังกฤษ *CHAPTER 2 (IT : CHAPTER 2)* ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้ภาษาเพียงเพื่อแสดงจำนวนภาค/ตอนของภาพยนตร์ ได้แปลเป็นภาษาฉบับแปลซึ่งเป็นชื่อที่ไม่เพียงแต่ใช้ภาษาเพื่อแสดงจำนวนภาค/ตอนของภาพยนตร์ แต่ยังใช้ภาษาเชิงปริชานในการตั้งชื่อด้วยว่า *โผล่จากนรก 2 (อิท : โผล่จากนรก 2)* ซึ่งการแปลงรูปแบบนี้ ผู้วิจัยมองว่า สามารถช่วยให้ผู้รับสารรู้สึกสงสัยและสนใจติดตามชมภาพยนตร์ได้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า เพื่อให้ผู้รับสารในบริบทสังคมวัฒนธรรมไทยเข้าใจสารในชื่อภาพยนตร์ได้ง่ายขึ้น ผู้แปลมักใช้กระบวนการทางนามนัยเพื่อทำให้องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของภาพยนตร์มีความโดดเด่นและ/หรืออุปโลกน์เพื่อให้ผู้รับสารเห็นภาพตามก่อนตัดสินใจชมภาพยนตร์ ยกตัวอย่างเช่น ชื่อภาพยนตร์ภาษาไทย *สวรรค์ซ่อนนรก* ที่มีการนำสถานที่ที่เป็นจุดสำคัญของเรื่องมาตั้งเป็นชื่อ ซึ่งในกรณีนี้จะพบว่า ผู้แปลไม่เพียงแต่นำชื่อภูเขา คือ *สวรรค์ (PARADISE HILLS)* มาเป็นจุดขายของภาพยนตร์ แต่ยังใช้ถ้อยคำอุปโลกน์ที่อยู่ใต้วงความหมายสิ่งเหนือธรรมชาติ คือ *นรก* มาเป็นส่วนหนึ่งในการตั้งชื่อด้วย สำหรับ การใช้

ภาษาลักษณะนี้ ผู้วิจัยมองว่าเป็นเสน่ห์และวัฒนธรรมในการแปลชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยรูปแบบหนึ่ง เพราะผู้วิจัยพบชื่อภาพยนตร์ที่แปลโดยใช้ถ้อยคำอุปลักษณลักษณะนี้อีกหลายชื่อ เช่น *लग्न*, *พลิกชะตา เร็วกว่านรก*, *มือนรกพระเจ้าคลั่ง*, *คุร์ส หนีตาย โคตรนรก*, *รัสเซีย, เร็ว...แรงทะลุนรก* : *ฮือบส์ & ซอร์*, *อิท: โผล่จากนรก 2*, *จอห์น วิค : แรงกว่านรก 3*, *47 : ดิงลึกสุดนรก*, *นางฟ้าซาราลี* ซึ่งจะเห็นว่า ตัวอย่างชื่อภาพยนตร์เหล่านี้ มีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณเกี่ยวกับความเชื่อของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา ซึ่งเป็นหนึ่งในความเชื่อที่ปรากฏคู่กับสังคมวัฒนธรรมไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คือ ความเชื่อเรื่องนรกสวรรค์ โดยมีการผสมผสานความเชื่อแบบศาสนาพราหมณ์รวมอยู่ด้วย คือ ความเชื่อเรื่องเทพเทวดา เนื่องจากคนไทยมีความเชื่อว่า นรกเป็นสถานที่ที่ผู้ทำบาปจะต้องไปเกิดและได้รับผลแห่งกรรมชั่วของตน ในขณะที่สวรรค์เป็นโลกของผู้ทำความดีและได้รับผลแห่งกรรมดีของตน ผู้แปลจึงใช้ถ้อยคำอุปลักษณความเชื่อทางพุทธศาสนาเพื่อเปรียบเทียบนรกกับสิ่งไม่ดี โดยมีอุปลักษณต้นทางคือ นรก และอุปลักษณปลายทางคือ สิ่งไม่ดีหรือสิ่งที่มีความหมายเชิงลบ และเปรียบเทียบสวรรค์กับคนดีหรือสิ่งที่มีความหมายเชิงบวก โดยมีอุปลักษณต้นทางคือ สวรรค์ และอุปลักษณปลายทางคือ คนดีหรือที่อยู่ของคนดี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การแปลโดยใช้ถ้อยคำอุปลักษณลักษณะนี้ นอกจากจะทำให้องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งของภาพยนตร์มีความโดดเด่นและช่วยให้ผู้รับสารจินตนาการเนื้อเรื่องโดยรวมตามได้แล้ว ยังสะท้อนให้เห็นระบบความคิดหรือมโนทัศน์ของคนไทยที่มีต่อความเชื่อเรื่องนั้น ๆ ซึ่งเป็นที่มาของวัฒนธรรมและแนวทางในการดำเนินชีวิตของคนไทยด้วย ผลการศึกษาส่วนนี้สอดคล้องกับที่ Lakoff and Johnson (1980) ได้อธิบายไว้ว่า ความหมายของคำต่าง ๆ ในภาษาหนึ่ง ๆ สัมพันธ์กับระบบบริหารของมนุษย์ในสังคมนั้น ๆ และสามารถสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์ของมนุษย์ที่มีต่อสรรพสิ่งต่าง ๆ ในสังคมนั้นได้อีกทั้ง Kövecses (2010 อ้างอิงใน อรทัย ชินอัครพงศ์, 2557) ได้กล่าวไว้อีกว่า การใช้ภาษาเชิงอุปลักษณไม่เพียงแต่จะเพื่อแสดงภาพพจน์แต่ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อความไพเราะ ความสวยงามทางภาษา หรือเพื่อแสดงอารมณ์ด้วย

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การแปลโดยไม่คำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล อันได้แก่ โครงสร้างไวยากรณ์ภาษา บริบท สังคม วัฒนธรรม ความเชื่อและ/หรือระบบความคิด รวมถึงปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ เนื้อเรื่อง องค์ประกอบต่าง ๆ และประเภทของภาพยนตร์ อาจไม่ใช่วิธีการแปลชื่อภาพยนตร์ที่ดีนัก เพราะชื่อภาพยนตร์เปรียบเสมือนตราผลิตภัณฑ์ที่มีจุดประสงค์เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ชมในบริบทสังคมวัฒนธรรมปลายทางตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ ผู้แปลจึงควรคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวเป็นสำคัญ และนี่จึงอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่งานวิจัยนี้พบว่า ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลที่หลากหลายและส่วนใหญ่ยังรักษาภาษาเชิงปริชานโดยมีมโนทัศน์ที่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาชื่อภาพยนตร์ในปีและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เพื่อขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างขึ้น และควรศึกษากฎวิธีการแปลงชื่อในรูปแบบอื่นๆ ในแนวภาษาศาสตร์ปริธาน เพื่อศึกษาว่าผู้แปลจะมีวิธีการแปลงที่เหมือนหรือต่างจากชื่อภาพยนตร์อย่างไร นอกจากนี้ ควรจัดกลุ่มชื่อภาพยนตร์เป็นประเภทต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์แนวต่อสู้ ภาพยนตร์แนวตลก เพื่อศึกษาว่าชื่อภาพยนตร์ประเภทต่างๆ มีแนวทางการแปลแตกต่างกันหรือไม่ ตลอดจน การนำชื่อภาพยนตร์ภาษาไทยมาเปรียบเทียบกับชื่อภาพยนตร์ภาษาอังกฤษต้นฉบับเพื่อศึกษาว่าผู้แปลและผู้ตั้งชื่อมีกลวิธีที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ก็เป็นอีกหนึ่งประเด็นที่น่าสนใจศึกษาในแนวภาษาศาสตร์ปริธาน

เอกสารอ้างอิง/References

- ชลิกาญจน์ จันทจรัสรัตน์. (2561). ศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแปลงชื่อภาพยนตร์แอ็คชั่นต่างประเทศเป็นภาษาไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เชิดศักดิ์ อุดมพันธ์. (2555). อุปลักษณะเกี่ยวกับโรคในภาษาไทยถิ่นใต้ [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เดชพัฒน์ อรรถสาร. (2538). กระบวนการการตั้งชื่อภาษาไทยในภาพยนตร์สหรัฐอเมริกา [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทนา วงษ์ไทย. (2562). อรรถศาสตร์ปริธานเบื้องต้น. เว็รคอลลพรีนธ์.
- พีรภาส จงตระกูล. (2562). การตั้งชื่อและการสื่อความหมายของชื่อภาพยนตร์ไทยและชื่อภาษาไทยของภาพยนตร์อเมริกัน. ใน ประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 14 (น. 286-292). มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ภาคภูมิ หรรณา. (2544). กลวิธีการตั้งชื่อภาษาไทยสำหรับภาพยนตร์อเมริกัน [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รุสนี มะแซ และคณะ. (2561). การวิเคราะห์กลวิธีการแปลงชื่อภาพยนตร์ฮอลลีวูดจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย. ใน ประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9 (น. 111-118). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ศุภวรรณ ทองวัน. (2555). กลวิธีการแปลงชื่อภาพยนตร์ตลกอเมริกันเป็นภาษาไทย [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สิทธา พินิจภูวดล. (2544). คู่มือนักแปลอาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 4). นานมีบุ๊ค.
- อรทัย ชินอัครพงศ์. (2557). อุปลักษณะโมโนทัศน์ ของคำคำในภาษาไทย. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 11(2), 55-72.
- อัญชลี สิงห์น้อย. (2549). เอกสารคำสอนรายวิชาภาษาและวัฒนธรรม. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา. (2565). ไวยากรณ์ไทยเชิงสื่อสาร : การวิเคราะห์แนวภาษาศาสตร์ หน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อรพงศ์ แพทย์คชา. (2557). ภาพยนตร์ไทยกับกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดแบบผสมผสานของภาพยนตร์ไทย. วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 34(1), 145-157.
- Cambridge University Press. (2012). *Cambridge Advanced Learner's Dictionary* (4th ed.). Cambridge University Press.
- Givón, T. (2001). *Syntax: An Introduction Volume I and II*. John Benjamins Publishing Company.

- Kapook. (2562). *เร่ร่อนย่อ TERMINATOR: DARK FATE*. <https://movie.kapook.com/view214188.html>
- Kövecses, Z. (2010). *Metaphor: A practical introduction* (2nd ed.). Oxford University Press.
- Lakoff, G. (1987). *Women, fire, and dangerous things: What categories reveal about the mind*. University of Chicago press.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. University of Chicago press.
- Lotfollahi, B., & Moizadeh, A. (2012). Translation of movie titles from English into Persian: Strategies and effects. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 3(3), 511-511. <https://www.richtmann.org/journal/index.php/mjss/article/view/11117>
- Metalbridges. (2560). ประวัติ อาร์โนลด์ “10 ผลงานหนังคนเหล็กมันส์ๆ” ที่ไม่ควรพลาด. <https://www.metalbridges.com/arnold-schwarzenegger-best-film-movie/>
- Newmark, P. (1988). *A Textbook of translation*. Prentice Hall International.
- Schäffner, C. (2012). Finding space under the umbrella: The Euro crisis, metaphors, and translation. *The Journal of Specialised Translation*, 17, 250-270.
- Yin, L. (2009). On the translation of English movie titles. *Asian Social Science*, 5(3), 171-173. <http://www.ccsenet.org/journal/index.php/ass/article/view/268>
- Ying, P. (2007). Translation of film titles with the application of Peter Newmarks's translation theory. *Sino-US English Teaching*, 4(4), 77-81. <http://www.linguist.org.cn/doc/su200704/su20070415.pdf>
- Zeng, H. (2019). A Cognitive-pragmatic Approach to Metaphor and Metonymy in Brand Names: a Case Study of Film Titles. *Taiwan Journal of Linguistics*, 17(1), 1-47. <http://tjl.nccu.edu.tw/main/volumes/245/en>